

ŠTUDENTSKA SEKCIJA SLAVISTIČNEGA
DRUŠTVA SLOVENIJE

KARIERNI DAN SLOVENISTOV IN SLAVISTOV

Ljubljana, 2016

Karierni centri
Univerze v Ljubljani

Univerza v Ljubljani

Organizacija kariernega dne

Lidija Rezoničnik in Nina Zavašnik
Študentska sekcija Slavističnega društva Slovenije

Sabina Žnidaršič Žagar
Karierni center Univerze v Ljubljani

Pomoč pri organizaciji

Špela Antloga
Daša Gaberšek
Duša Race

Fotografije

Študentska sekcija Slavističnega društva Slovenije

Urednici e-zbornika prispevkov

Lidija Rezoničnik
Nina Zavašnik

Oblikovanje e-zbornika prispevkov

Duša Race

Jezikovni pregled

Nina Zavašnik

2. Karierni dan slovenistov in slavistov

Založnik: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije, Študentska sekcija,
Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana

Kraj in leto izida: Ljubljana, 2017

URL: <http://641.gvs.arnes.si/> (spletna stran Slavističnega društva Slovenije)

Cena: publikacija je brezplačna

1. elektronska izdaja

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=291558144

ISBN 978-961-6715-22-5 (pdf)

To delo je objavljeno pod licenco Creative Commons. Avtor/ji besedila dovoli/jo reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem in priobčitev javnosti samega izvirnega avtorskega dela pod pogoji: priznanje avtorstva, nekomercialno ter brez predelav. Celotno besedilo licence je na voljo na spletu, na naslovu <http://creativecommons.si/licence>.

Copyright © 2016 Zveza društev Slavistično društvo Slovenije (Študentska sekcija). Vse pravice pridržane. Razmnoževanje in fotokopiranje dela v celoti ali po delih brez predhodnega dovoljenja Zveze društev Slavistično društvo Slovenije (Študentska sekcija) je prepovedano.

Uvod

V sredo, 13. aprila 2016, je v predavalnici Tobačna 1 Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani potekal Karierni dan slavistov in slovenistov, ki ga je v sodelovanju s Kariernimi centri Univerze v Ljubljani, Oddelkom za slavistiko in Oddelkom za slovenistiko Filozofske fakultete UL že drugič zapored organizirala Študentska sekcija Slavističnega društva Slovenije. Dogodek je nastal zaradi potrebe po informacijah za študente glede vstopanja na trg dela in trenutne situacije na njem, ter zaradi prepotrebne povezovanja izobraževalnih ustanov (konkretno Oddelka za slavistiko in Oddelka za slovenistiko) s potencialnimi zaposlovalci slavistično-slovenističnega izobrazbenega profila in seznanjanja slednjih z možnostmi in prednostmi, ki jih pri poslovanju doprinese slavist oz. slovenist.

Letošnji karierni dan je bil posvečen predstavitev ustanov, podjetij, organizacij, zavodov in ostalih, ki zaposlujejo diplomirane slaviste oz. sloveniste. Več kot sedemdesetim poslanim vabilom se je odzvalo enajst, dejansko prišlo pa je deset povabljenec, kar je slaba polovica več kot lani (6 sodelujočih). Organizatoriki sva si prizadevali povabiti čim več novih predstavnikov oz. takih, ki se niso predstavili že lansko leto, vendar pa je oteževalna okoliščina pri iskanju primernih kandidatov bila, da se vse več slavistov oz. slovenistov, ki ostanejo v stroki in po večini delajo kot lektorji ali prevajalci, zaposluje kot samostojni podjetniki (s. p.) in s partnerji sodelujejo kot zunanji sodelavci.

Dogodek, ki se je pričel ob 14. uri, sva z uvodnim nagovorom in predstavitvijo elektronske brošure o lanskoletnem kariernem dnevu odprli vodji Študentske sekcije, čemur je sledil nagovor predstojnice Oddelka za slavistiko FF UL, izr. prof. dr. Namite Subiotto, v katerem je tudi predstavila študijski program slavistike in možnosti, ki jih na trgu dela ponuja diplomirani slavist, uvodni del pa je z nagovorom zaokrožila še dr. Sabina Žnidaršič Žagar, karierna svetovalka pri Kariernih centrih UL. Sledile so predstavitve povabljenih potencialnih zaposlovalcev. Učiteljica z OŠ Ljubljana Prule, Anja Padar Tomažin, je predstavila delo učitelja slovenščine in ostale obveznosti učitelja (razredništvo, krožki, delo z otroki s posebnimi potrebami ...), učiteljica slovenščine z OŠ Miška Kranjca Ljubljana Dravlje, Jana Božič, je spregovorila o zaposlovanju učiteljev, predstavnica Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik, izr. prof. dr. Nataša Pirih Svetina, je predstavila delovanje centra in možnosti dela v okviru le-tega, podobno pa so pripravili še dr. Sabina Žnidaršič Žagar in Aleksandra Radusinović s Kariernih centrov UL, Sanda Škoro s prevajalskega podjetja Amidas, Alenka Kovačič, vodja izvedbe Radia Slovenija, Sonja Vesel Košmrlj, lektorica za slovenski jezik v Cankarjevem domu, Barbara Rigler z Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in Rok Dežman iz Trubarjeve hiše literature.

Študentom se je predstavilo tudi Lektorsko društvo Slovenije, ki je nastopilo v drugačni vlogi, saj sta njegovi predstavnici, Joža Repar Lakovič in Kristina M. Pučnik, spregovorili o vstopanju na trg dela kot samostojni podjetnik in licenci za lektorje. Vsaki predstavitvi je bilo namenjenih 10 minut, vendar so se nekatere, tudi zaradi velikega zanimanja, pošteno zavlekle.

Po krajšem odmoru so bile na vrsti simulacije zaposlitvenih razgovorov po modelu t. i. hitrih zmenkov, ki so jih, razen predstavnice Cankarjevega doma, izvajali vsi povabljeni. Karierni centri so teden dni pred dogodkom za študente, prijavljene na t. i. hitre zmenke, organizirali obvezne pripravljalne delavnice.

Dogodka se je letos udeležilo okoli štirideset študentov, kar je tretjina manj kot lani, ko jih je sodelovalo okrog 60. Prav tako jih je manj sodelovalo na simulaciji zaposlitvenih razgovorov (letos 14, lani 22). Kljub temu je bilo zanimanje med udeleženci veliko, kar se je pokazalo predvsem v drugem delu dogodka, kjer so se nekateri študenti s predstavniki zapletli v dolge in kreativne pogovore.

Tokratni Karierni dan slavistov in slovenistov je bil še posebej uspešen, saj je na pobudo predstavnice RTV na kariernem dnevu, ge. Alenke Kovačič, v maju 2016 medijska hiša RTV Slovenija študentom slavistike in slovenistike dvakrat odprla svoja vrata. Ogled je bil voden s strani strokovnih sodelavcev RTV ter ga je v sodelovanju s Kariernimi centri UL in RTV Slovenija organizirala Študentska sekcija Slavističnega društva Slovenije. S tovrstnimi dogodki bomo v prihodnje še nadaljevali. Cilj – povezovanje študentov s trgom dela – je bil tako dosežen. Poleg tega pa je lani Karierni dan slavistov in slovenistov dobil tudi brata; prvič je bil organiziran karierni dan za jezikoslovce z imenom Jezikovnik. Veseli naju, da je dogodek, ki smo ga osmislili v Študentski sekciji, vzpodbudil tudi študente drugih (jezikovnih) študijskih smeri k večji aktivnosti.

Organizatoriki se za pomoč pri izvedbi kariernega dne zahvaljujemo Kariernim centrom UL, Oddelku za slavistiko in predstojnici izr. prof. dr. Namiti Subiotto, Oddelku za slovenistiko, Slavističnemu društvu Slovenije in predsednici red. prof. dr. Andreji Žele ter članicam Študentske sekcije Duši Race, Špeli Antloga in Daši Gaberšek. Želiva si, da sva z organizacijo kariernega dne študentom omogočili (boljši) vpogled v trenutno stanje na trgu dela, jim na enem mestu ponudili potrebne informacije, s tem pa jim dali veter v hrbet, da se bodo, ko bo prišel čas, pogumno soočili z novimi izzivi na karierni poti.

V Študentski sekciji smo kreativni in že načrtujemo nove aktivnosti. Spremljajte nas na naši Facebook strani <http://www.facebook.com/studentska.sekcija/>. Veseli smo tudi vsakega novega člana, zato se nam le pridružite in skupaj z nami kreirajte dogodke. Prav gotovo imate kakšno dobro idejo. Za konec pa vam zaželimo le še prijetno branje zbranih informacij in utrinkov z dogodka.

Nina Zavašnik

Anja Padar Tomažin,
učiteljica slovenščine

Osnovna šola
Ljubljana Prule

Na OŠ Prule sem zaposlena od leta 2011. Na predmetni stopnji ima šola po dve paralelki. Slovenščino poučujemo tri učiteljice slovenščine, pri čemer ena učno obveznost dopolnjuje s poučevanjem ruščine, druga pa s poučevanjem angleščine. Priprave na poučevanje, tako letne, tedenske, kot tudi dnevne, potekajo v dogovoru z vsemi, ki poučujejo v posameznih razredih. Na rednih tedenskih aktivih se uskladimo glede podrobnejše obravnave snovi, prilagoditev in načinov prilagoditev za posamezne učence, tako tiste s šibkejšim znanjem kot tudi za tiste, ki izkazujejo višji nivo znanja in jim je za uspešen napredek treba postavljati drugačne izzive. Na ta način izvajamo notranjo diferenciacijo in zagotavljamo, da ni nihče prikrajšan; šibkejši najdejo zadovoljitev v tem, da s pomočjo pomagala zmorejo učni proces, nadarjeni pa preko videoposnetkov, dramskih uprizoritev, samostojnih zapisov, zahtevnejših besedil najdejo globlji, višji smoter in pri pouku ne zapadejo v z dolgčasnost.

Da lahko suvereno pristopimo k poučevanju in se zavedamo vseh elementov tega poklica, se je treba že v času študija zavedati, kaj nam ta poklic prinaša, in tako čim bolj omiliti prehod od pričakovanj do realnosti. Če pogledamo predmetnik na osnovni šoli, (6. razred: 5 ur; 7. razred: 4 ure; 8. razred: 3,5 ure; 9. razred: 4,5 ure), lahko hitro strnemo, da učitelj slovenščine, ki na predmetni stopnji poučuje v vseh štirih razredih, poleg teh 17-ih ur potrebuje še 4 ure poučevanja drugih predmetov, da doseže 100 % učno obveznost učitelja slovenščine, ki znaša 21 ur tedensko, za kar so poleg rednega formalnega izobraževanja potrebna še dodatna znanja, še boljše, študij na dveh pedagoških smereh.

Kaj vse zajema delo v tem poklicu sem skušala strniti v petih sklopih, ki so nastali v želji po delni sistematični opredelitvi posameznih delovnih nalog.

1. Priprave na delo v razredu in poučevanje slovenščine.
2. Poučevanje drugih predmetov.
3. Lektoriranje.
4. Sodelovanje z ostalimi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa.
5. Drugo.

Priprava na delo v razredu, poučevanje.

- Letna, tedenska, dnevna priprava (vsebinska in metodična),
- spremljanje novosti na strokovnem področju,
- aktualizacija predstavljenega,
- spremljanje gradiv za poučevanje v razredu,
- neposredno delo z učenci (diferenciacija), spremljanje, analiza rezultatov učenčevega napredka.

Poučevanje drugih predmetov, krožkov.

- Gledališki klub,
- šolsko novinarstvo,
- šolski radio,
- slovenščina za tujce,
- učna pomoč,
- dodatni in dopolnilni pouk,
- krožki. *

* Učitelj lahko ponudi izvajanje krožka, za katerega je pridobil znanje tudi izven formalnega izobraževanja npr. klekljanje, šivalni krožek, skrb za okolje, recikliranje ...)

Sodelovanje z ostalimi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa.

- S starši,
- z drugimi učitelji istega predmeta,
- z učitelji drugih predmetov (medpredmetno povezovanje),
- s specialnimi pedagogi,
- s šolsko psihologinjo.

Lektoriranje.

- Publikacij,
- vabil,
- obvestil,
- zapisnikov,
- poročil ...

Drugo.

- Organizacija ekskurzij,
- priprava in izvedba kulturnih dni,
- sodelovanje na šolskih proslavah,
- motiviranje učencev za sodelovanje na natečajih,
- urejanje oglasnih desk,
- priprava in izvedba tekmovanja iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje,
- razredništvo.

Kot je razvidno iz opredelitev posameznih nalog, je poučevanje seštevek tistega, kar se kot študentje naučite v predavalnici in pa dobršen del tistega, kar vam prinesejo življenjske izkušnje in neformalna izobraževanja, ki so za kvalitetno delo in neprestano iskanje motivacijskih elementov za spodbujanje učencev nujno potrebni. Ne smemo pozabiti, da je učitelj pomemben element na poti otrokovega odraščanja in da se je tega treba zavedati ter graditi najprej na sebi, da lahko nato suvereno gradimo na drugih.

Jana Božič,
učiteljica slovenščine

Osnovna šola Miška Kranjca,
Ljubljana Dravlje

V zadnjih letih se je sistem poučevanja slovenščine močno spremenil. Danes je otrok manj kot pred leti, zaradi česar je potrebnih manj slavistov. Delovna doba se daljša, stari učitelji gredo kasneje v pokoj, posledično pa tudi mladi učitelji začnejo pozneje poučevati.

Učitelj se najprej prijavi za učitelja v podaljšanem bivanju, zatem opravi strokovni izpit in šele nato po devetih mesecih dela na šoli kot slavist kandidira za zaposlitev. Na manjših šolah učitelji hitreje najdejo zaposlitev za določen čas (torej za šolsko leto), šele kasneje je lahko govora o zaposlitvi za nedoločen čas. Šole med seboj komunicirajo o kvaliteti učiteljev in le-te lahko zamenjajo. Možno je tudi volontersko delo: sledenje pouku, nadomeščanje, spremstvo na ekskurzijah ... Če učitelj ostane dlje časa, ga lahko čaka zaposlitev.

Učiteljica je poudarila, da v resnici med generacijami ni razlik. Sprememba se je zgodila v spoštovanju. Otroci imajo drugačen način razmišljanja, zanašajo se na tehnologijo, težje jim je približati učne vsebine. Učenci so dovezetni, a se manj učijo.

Danes je šola bolj vzgoja kot izobraževanje. Če se učitelj slovenist odloči za delo v podaljšanem bivanju, to ni pod častjo. Več možnosti za zaposlitev ponujajo manjši kraji.

Nataša Pirih Svetina, vodja programa Izobraževanje

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik (v nadaljevanju Center) je ustanova, ki deluje pod okriljem Oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani. Njegovo poslanstvo je vsestransko strokovno, znanstveno in pedagoško delovanje na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika.

Center za slovenščino je organizator znanstvenega simpozija Obdobja, ki poteka vsako leto novembra. Rezultat tridnevnega srečanja na določeno temo je obsežen zbornik znanstvenih prispevkov, ki ga uredijo sodelavci Centrovega programa Založništvo. Ta je eden od dveh Centrovih »infrastrukturno« zasnovanih programov, ki s svojimi dejavnostmi omogočata uspešno delovanje drugih programov. Poleg omenjenega zbornika Obdobja, vsako leto ob Seminarju (SSJLK) izide t. i. seminarski zbornik, izdajajo pa se tudi raznovrstni učbeniki in priročniki, didaktična gradiva za učenje slovenščine ter raznovrstno promocijsko gradivo. Za učitelje, ki poučujejo slovenščino kot J2 ali TJ, program Izobraževanje organizira različne vrste seminarjev in usposabljanj, na katerih se učitelji seznanjajo z najnovejšimi vsebinami slovenistične stroke ter sodobnimi trendi na Vse to je potrebno, da bi zadostili potrebam skoraj 1000 učečih se na različnih tečajih slovenščine za odrasle, mladino in otroke. Tečaji potekajo skozi vse leto, največ jih je in najbolj množični so tisti v mesecu juliju, ko poleg SSJLK potekata tudi Poletna šola slovenskega jezika in Mladinska poletna šola.

Kot krovna organizacija za imenovano področje združuje 8 različnih dejavnosti, namenjenih različnim ciljnim skupinam. Te dejavnosti segajo od najstarejše, to je od Seminarja slovenskega jezika, literature in kulture (SSJLK), katerega začetki segajo v leto 1965 in ki se bo v letu 2016 v prvih dveh tednih julija odvijal že dvainpetdesetič, do najnovejših, namenjenih najmlajši publiki in dobro dokumentiranih tudi na številnih družabnih omrežjih (facebook, twitter, blog ipd.). Seminar je dvotedenska poletna šola, namenjena predvsem študentom slovenistike in slavistike po svetu, ki želijo svoje znanje slovenščine in védenje o slovenski literaturi in kulturi obogatiti in poglobiti s študijskim bivanjem v Sloveniji. V zadnjih letih je študentov oz. učečih se slovenščine na 57 različnih univerzah v 26 državah na treh kontinentih vsako leto približno 2500. Za njih skrbimo preko Centrovega programa Slovenščina na tujih univerzah. V tem trenutku je mogoče doseči diplomu, magisterij ali doktorat na področju slovenistične stroke na 25 univerzah v Evropi, v študijskem letu 2014/15 je bilo na teh univerzah 60 zaključnih del na slovenistične teme. Za ilustracijo pa še podatek, da se slovenščino najdlje od Slovenije učijo na univerzah v Aziji v Pekingu in v Tokiu, v Severni Ameriki v Clevelandu, Seattlu in Kansasu ter v Južni Ameriki v Buenos Airesu in v La Plati.

V okviru Centra se izvajajo tudi izpiti iz znanja slovenščine na treh ravneh, ki jih vsako leto opravlja približno 1500 oseb. Ti izpiti temeljijo na javno veljavnem izobraževalnem programu Slovenščina kot drugi in tuji jezik, ki so ga pripravili sodelavci Centra. Izpiti so usklajeni z ravnmi jezikovnega znanja, kot jih predvideva Skupni evropski jezikovni okvir (SEJO). Na Izpitnem centru se pripravlja izpitno gradivo, izobražujejo se testatorji, točkujejo in vrednotijo se izpitne pole, z Izpitnega centra pa se koordinira tudi delo na 12 izobraževalnih ustanovah po Sloveniji, kjer potekajo izpiti na osnovni ravni.

Poleg razvojno naravnanih projektov, kakršen je bila priprava novega javno veljavnega izobraževalnega programa Slovenščina kot drugi in tuji jezik (2015), še prej pa Slovenščina kot tuji jezik (2000) ali Začetna integracija priseljencev (2011), sodelavci Centra sodelujejo pri številnih slovenskih in evropskih raziskovalnih in razvojnih projektih, za kar so prejeli tudi že nekaj nacionalnih priznanj.

Na Centru je trenutno 12 redno zaposlenih sodelavcev, 31 je učiteljev, ki delujejo na univerzah v tujini, poleg njih pa štejemo med svoje sodelavce še približno 100 učiteljev, ki v Sloveniji in v tujini na različnih tečajih in v drugačnih izobraževalnih oblikah poučujejo slovenščino kot drugi ali tuji jezik. Center vseskozi v vrstah slovenistov išče sodelavce za številne svoje dejavnosti. Predvsem za poletne prireditve, v manjšem številu pa tudi za dogodke in tečaje med letom, iščemo mlade sodelavce, ki bi pomagali pri različnih delih, ki jih je potrebno opraviti v času Seminarja, poletnih šol, simpozija, različnih tečajev. »Asistenti«, kot jih imenujejo, pomagajo učiteljem s pripravo in fotokopiranjem gradiva, urejajo prostore, skrbijo za prenos informacij, sodelujejo pri organizaciji in opravljajo različna administrativna dela; poleg tega skrbijo za dobro počutje

udeležencev, spremljajo jih na različnih točkah programa. Skozi druženje s sodelavci in udeleženci spoznavajo in se pripravljajo na kasnejše strokovno delo. Tako pridobljene izkušnje so ponavadi dragocene, ko se kandidati prijavljajo na katero izmed možnih delovnih mest v okviru Centra, npr. na izpraznjeno mesto učitelja slovenščine na kateri izmed univerz v tujini. Za to vrsto službe se ponavadi zahteva tudi znanje jezika države gostiteljice. Tudi sicer se na področju slovenščine kot drugega in tujega jezika odpira precej možnosti za delo; nekatere celo znotraj rednega slovenskega izobraževalnega sistema, saj je precej v kratkem pričakovati nekaj sistemskih rešitev na področju slovenščine kot J2 za učence in dijake priseljence, ki se šolajo v slovenskih šolah. Še več pa po različnih izobraževalnih ustanovah za odrasle, ki izvajajo različne programe za priseljence, begunce, prosilce za azil – v vseh orientacijskih programih oz. programih, ki naj bi omogočali lažjo in uspešnejšo integracijo v slovensko okolje, ima slovenščina (kot J2 ali TJ) zelo pomembno mesto.

Aleksandra Radusinović, karierna svetovalka

Karierni centri Univerze v Ljubljani

Glavni namen Kariernih centrov Univerze v Ljubljani je podpora študentom pri vstopanju na trg dela, zato z navdušenjem sprejemamo pobude kot je karierni dan slovenistov in slavistov. V času, ko je treba delodajalcem včasih eksplicitno dokazati, da »Humanistika ima smisel«, so takšni dogodki inštrument, ki pomembno prispeva k dosegu tega cilja.

K sodelovanju na kariernem dnevu so me organizatorji povabili z namenom, da svoj pogled na zaposlovanje slovenistov in slavistov predstavim ne samo kot karierna svetovalka, temveč tudi kot diplomantka Oddelka za slovenistiko in slavistiko. Izhajajoč iz sinteze objektivnih smernic in osebnih izkušenj želim izpostaviti, da je treba vzporedno s študijem pridobiti čim širši nabor kompetenc, predvsem s poudarkom na jezikovnih in računalniških znanjih ter mehkih veščinah (komunikacija, timsko delo, organizacijske kompetence itd.). Ključno pri doseganju tega cilja je, da študenti že v času študija izbirate študentska dela, ki so relevantna za vaše strokovno področje, pri pridobivanju različnih mehkih veščin in povezovanju z delodajalci pa vam lahko s svojimi delavnicami in dogodki pomagamo tudi Karierni centri UL.

V današnjem z informacijsko tehnologijo tesno povezanem svetu je tudi trg dela v resnici globalen, zato je mednarodna mobilnost, naj gre za študijsko izmenjavo ali prakso, vsekakor dobra odločitev. V medijih se veliko govori o »begu možganov«, mlajše generacije pa ste tiste, ki lahko paradigmo nadgradite in bežeče možgane spremenite v t. i. »kroženje možganov«: z odhodom na študijsko izmenjavo ali prakso pridobite neprecenljiva znanja in izkušnje, jih prinesete nazaj domov in si s tem odprete številna vrata. Odločanje za mednarodno mobilnost je lahko zahteven in dolgotrajen proces, zato vam bomo v Kariernih centrih z veseljem pomagali tudi pri tem, in sicer z individualnimi svetovanji, različnimi delavnicami v angleškem jeziku (iskanje študijskih in zaposlitvenih priložnosti v tujini, CV in motivacijsko pismo, priprava na selekcijski razgovor ipd.) ter s kariernim svetovanjem preko Skype-a, ki ga periodično nudijo naši partnerski karierni centri iz tujine.

Karierni centri vam želimo veliko pravih kariernih odločitev.

Sanda Škoro,
vodja marketinga

prevajalska agencija
Amidas

Če bi kot slovenist ali slavist radi delali kot prevajalec, lektor, sodni prevajalec ali tolmač, je pomembno, da se zavedate načina dela, ki ga ti poklici prinašajo s seboj. To pomeni bolj kot ne stalno pripravljenost oziroma delo zjutraj, popoldne ali zvečer, kar je lahko prednost ali pa slabost, zato je po besedah predstavnice s prevajalske agencije Amidas pomembno, da si znate dobro organizirati čas in ste sposobni obvladati stres, ki ga tak način dela prinaša. Treba se je zavedati, da ste del skupine: naročnika, drugih prevajalcev, lektorjev, zato vam morata timsko delo in sposobnost dobre komunikacije biti blizu. Za lektorje je dovolj znati uporabljati programa MS Word in Adobe Acrobat Reader, za prevajalce pa poleg njih še prevajalska orodja, npr. memoQ in SDL Trados Studio. Oboji pa morajo biti pripravljeni nadgrajevati svoja znanja in sprejemati novosti na trgu. Pomembno je, da najprej diplomirate, nato pa gojite dobre odnose s sodelavci in naročniki. Najprej pa je seveda treba ugotoviti, če je to res tisto, kar vas najbolj zanima. Predstavnica prevajalske agencije polaga na srce, da si izoblikujete predstavo, kaj želite, nato pa bodite dovolj fleksibilni, da to predstavo prilagajate tudi potrebam trga. Bodite proaktivni. Za konec pa še nasvet: »Če priložnost ne potrka, naredi vrata« (Milton Berle).

Alenka Kovačič,
vodja izvedbe
Radia Slovenija

Lektorska služba
RTV Slovenije

RTV Slovenija je velika hiša in ima posledično zapleten organigram. Njena lektorska služba je podporna služba programu. Združuje več skupin: lektorsko službo (5 redno zaposlenih slovenistk in ena honorarna sodelavka), fonetično službo (ena redno zaposlena slovenistka in ena honorarna sodelavka), napovedovalsko skupino (dva slovenista in ena anglistka) ter center za kulturo govora (6 mentorjev).

Nalogi lektorske službe sta pregledovanje in popravljanje tekstov zaposlenih za oddaje in vodenje v živo.

Naloge fonetične službe so fonetična oprema besedil z naglasnimi znamenji in fonetično izgovarjavo, sodelovanje pri snemanjih, opozorila o enotni izgovarjavi tujih imen, na voljo je tudi govorni pomočnik.

Napovedovalska skupina skrbi za najboljšo raven uporabe jezika.

Center za kulturo govora posluša nove sodelavce in skrbi za njihovo izobraževanje.

Fonetično službo imajo le na radiu. V lektorski skupini pogosto iščejo honorarne sodelavce vendar poudarjajo, da je pomembna praksa. Ponujajo ogled dela, način dela in prakse. Opozarjajo, da je tudi pri tovrstni zaposlitvi pomembno timsko delo.

Joža Repar Lakovič,
Kristina M. Pučnik

Lektorsko društvo
Slovenije

Stik z delodajalci in pogajanje o ceni

Za lektoriranje slovenskih besedil se lahko prijavite na razne razpise, ki so občasno objavljeni na straneh Generalnega sekretariata Vlade RS. Če imate srečo in ste izbrani, imate zagotovljeno triletno pogodbo. To seveda ne pomeni, da boste dobili delo. Morda imate previsoko ceno ali pa bo vse delo pridobilo nekaj močnih prevajalskih agencij. Če se boste odločili delati kot podizvajalec, bo vaša cena še nižja.

Pri samoiskanju se lahko oglašujete na svojih spletnih straneh. V mislih imamo tudi oglaševanje, pri katerem lektoriraš slabo besedilo, ga pošlješ uporabniku in (morda) dobiš možnost, da te najame.

Naročnik (npr. Generalni sekretariat Vlade RS) lahko določi najvišjo ceno (5,5 evra), ki jo morate upoštevati pri oddaji ponudbe. Žal si nihče od ponudnikov ne upa ponuditi (naročnikove) najvišje cene, ker ne bi bil izbran na razpisu. Člani Lektorskega društva Slovenije smo določili najnižjo ceno, pod katero naj ne bi nihče sprejel dela (3,40 evra). Nižanje cene ne bo prineslo več dela! To se je že velikokrat izkazalo kot neprimerno in kratkoročno. Včasih je celo bolje zavrniti delo, kot pa ga sprejeti pod ponižujočimi pogoji.

Licenca

Lektorsko društvo Slovenije je bilo leta 1996 ustanovljeno kot cehovsko združenje, da bi lažje in bolj organizirano spremljalo dejavnosti lektorjev in razmere na trgu ter z leti sodelovalo pri stalnem strokovnem izpopolnjevanju in licenciranju tega poklica. Prvi dopis v zvezi z licenco je bil poslan leta 2005 na Ministrstvo za kulturo takratnemu vodji Urada za slovenski jezik, dr. Janezu Dularju. Trenutno v okviru Lektorskega društva organiziramo razne delavnice, jezikovne, računalniške in tematske.

Lektor je večinoma zaposlen v gospodarski dejavnosti. Zato so za mesto in obstanek na trgu še posebej pomembne dodatne veščine. Osnova zanje je poglobljeno jezikovnosistemsko znanje, ki zagotavlja kakovostno storitev. Drugo so komunikacijske spretnosti na najvišji ravni (lektor je slovenist praktik glede rabe jezika – v noben drug slovenistični profil tako zelo ne trčijo splošna raba, uporabniki jezika, njihova potreba po jasnih predpisih in normi ...). Značajska lastnost lektorja, ki je najbolj odsvetovana, lahko povzamemo s frazemom soliti pamet;

pomembno se je zavedati, da je lektor predvsem prvi objektivni bralec in jezikovni svetovalec (kako izboljšati besedilo – opozarjanje na mašila, ponavljanje), nikakor pa ne samo popravljavec pravopisnih napak. Lektor je večš uporabe vseh pripomočkov, ki jih ima na voljo (pravilno branje slovarjev in pravopisov, strokovno odločanje na podlagi podatkov iz korpusov in drugih jezikovnih tehnologij). Ne nazadnje mora spremljati svoje področje in spremembe na njem (pravopis, priročnika Stikanja in Razpotja, simpozij Obdobja), sicer zaide v purizem.

Lektorji ne moremo pričakovati ustaljenega delovnega časa in doslednega doseganja izbranih delavskih pravic. Imamo pa veliko prostora za lastno ustvarjanje pogojev za delo – pri tem so pomembne osebne lastnosti potrpežljivost, delavnost in samodisciplina. Lektorska licenca bi razmere nekoliko olajšala in delno uredila, vendar pa ne bi pomenila enotne in višje cene, ampak zagotovljeno strokovnost. Pridobitev licence ne more biti prepuščena samo Lektorskemu društvu Slovenije, zanjo bi si morale prizadevati tudi druge institucije (predvsem Filozofska fakulteta UL, Služba za slovenski jezik pri Ministrstvu za kulturo ...).

Sonja Vesel Košmrlj,
lektorska služba

Cankarjev dom, kulturni
in kongresni center

Cankarjev dom (v nadaljevanju CD) je osrednji slovenski kulturni center, ustanovljen za izvajanje kulturnega in umetniškega programa ter kongresne dejavnosti. Je javni zavod, 42 % sredstev zasluži sam od pokroviteljev, darovalcev, vstopnic, dejavnosti na trgu ... Kulturno-umetniški program predstavljajo vse zvrsti glasbe, gledališče in ples, film, razstave ter humanizem s kulturno vzgojo. Kongresno-prireditveni program združuje organizacijo znanstvenih in strokovnih kongresov, simpozijev in seminarjev ter organizacijo družabnih prireditev kot so vate, maturantski plesi in poroke.

CD je lani (2015) imel več kot 400.000 obiskovalcev; na skoraj tisoč kulturno-umetniških dogodkih je nastopilo več kot 14.000 izvajalcev. Lani je prodal več kot 200.000 vstopnic po povprečni ceni 11 EUR, 240 prireditev pa je imelo prost vstop. V programu javne službe je bilo lani 110 gostovanj iz tujine; 40 iz EU in 70 od drugod. O CD je bilo 4133 objav v tiskanih medijih, 1755 objav v spletnih medijih, 1261 objav po radijskih medijih ter 385 televizijskih objav. O njem je poročalo 211 različnih medijev in 999 avtorjev.

V CD je trenutno 145 zaposlenih, njihovo število pa se je v dvanajstih letih zmanjšalo za četrtno. Njihova povprečna starost je 47,7 let. Trenutno je zaposlenih 11 diplomantov Filozofske fakultete, od tega ena profesorica slovenščine in zgodovine (vodja programa) in ena magistrica znanosti s področja slovenskega jezika in stilistike (lektorica).

Značilnosti delovnega mesta lektorice so delo z računalnikom, stalna zaposlitev, 8-urni delavnik s polurnih odmorom za malico, zaželena je pripravljenost za delo na domu. Lektoriranje vključuje lektorski pregled besedil v wordu (pravopis, slovnica, slog, verodostojnost podatkov), korektura v pdf ali na papirju (tipkarske napake), pregledovanje promocijskega gradiva (oglas, mesečni koledar prireditev, letna programska knjižica, kartice, letaki, koncertni in gledališki listi, katalogi), sodelovanje pri stikih z javnostjo (medijska

sporočila, vabila), sodelovanje pri spletni strani in družbenih omrežjih, letno poročilo in program za Ministrstvo za izobraževanje in kulturo ter pomoč za interne potrebe (intranet). Delo zajema tudi izobraževanje zaposlenih po intranetu, svetovanje le-tem, zapis izgovorjave za radijske oglase ...

Zahtevana je strokovna izobrazba, uporaba normativnih priročnikov, preverjanje rabe, sodelovanje z Lektorskim društvom in prevajalko.

Posebna pozornost je namenjena avtorskim besedilom, prevodnim besedilom, ravni korektnosti glede na programe, zapis lastnih imen iz nelatiničnih pisav ... Gre za delovno mesto, ki je pogosto izpostavljeno kritiki.

CD od lektorja pričakuje ustrezen odnos do kulture in zaposlenih, izkušnje na strokovnem področju, znanje tujega jezika, znanje uporabe osebnega računalnika, sposobnost ustnega in pisnega komuniciranja.

Prosta delovna mesta so objavljena na spletnih straneh Cankarjevega doma pod rubriko RAZPISI ter na spletni strani Zavoda RS za zaposlovanje. Prijava na delovno mesto vključuje vlogo (prijava, prošnja), življenjepis in dokazila. Treba je pokazati resnično zanimanje.

Barbara Rigler, samostojna strokovna svetovalka za literarno dejavnost

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je bil ustanovljen leta 1996 in je kulturna, izobraževalna, svetovalna in posredniška institucija za različne ljubiteljske kulturno-umetniške dejavnosti. Redno zaposluje 110 ljudi, ki so organizirani v kulturno mrežo, da lahko Centralna služba z 59 območnimi izpostavami sofinancira in usmerja ter nudi podporo pri organizaciji kulturnih aktivnosti po vsej Sloveniji. Programska shema je organizirana hierarhično; omogoča predstavitev letnih produkcij, saj deluje tako, da imajo območne izpostave vsaka svoj lokalni program, ki jo glede na strokovno evalvacijo po selekciji uvršča na višjo raven, na regijski program, najboljše izpostave pa se predstavijo še na državnem nivoju.

K izvajanju programov Javni sklad vabi mnoge zunanje mentorje in strokovne sodelavce (izvaja se npr. šola dirigiranja, šola tehnike govora, folklorni seminarji ...), kar se odraža tudi v številnih izdanih publikacijah (revije, notne izdaje, priročniki). Cilji izobraževanja so predvsem dvig kvalitete ljubiteljskih ustvarjalcev, ohranjanje specifičnih tradicionalnih umetnostnih oblik, uveljavljanje novih inovativnih umetniških praks in dopolnjevanje institucionalnega izobraževanja.

Metode kadrovanja v sistemu Javne uprave so javni razpisi (prvenstven je poudarek na delovnih izkušnjah po različnih področjih) in zunanji sodelavci (izbrani glede na reference in poznavanje področja).

Možnosti sodelovanja z Javnim skladom so:

1. sodelovanje pri organizaciji dogodkov,
2. sodelovanje pri zbiranju in obdelavi podatkov ter pripravi analiz,
3. sodelovanje na področju komuniciranja in obveščanja javnosti,
4. sodelovanje v obliki študentske prakse,
5. sodelovanje pri pripravi seminarskih in diplomskih nalog.

Več o Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti si lahko preberete na spletni strani <http://www.jskd.si/>.

Rok Dežman,
vodja kulturnega programa

Trubarjeva hiša literature

Trubarjeva hiša literature (v nadaljevanju THL) je javni zavod, ki deluje v sklopu Mestne knjižnice Ljubljana. Je prireditveni prostor, namenjen organizaciji in izvedbi literarnih, strokovnih in razvedrilnih dogodkov. Je prosta plačila najema, če se dogodek sklada s programsko vsebino. Gre za javni kulturni zavod, ki skrbi za ustvarjanje odprtega, pluralnega in dinamičnega prostora ter pripadnikom različnih literarnih, intelektualnih in nazorskih skupin omogoča izmenjavo mnenj ter stališč o vseh kulturnih in družbenih vprašanjih, ki zaznamujejo današnji čas. V tem smislu je THL prostor povezovanja pisateljev, pesnikov, ustvarjalcev, umetnikov in intelektualcev različnih profilov in intelektualnih pristopov.

V letu 2015 se je v THL odvijalo 307 prireditev in dogodkov, namenjenih odraslim in otrokom: literarni dogodki, strokovna predavanja, okrogle mize, glasbeni dogodki, filmske projekcije, gledališke predstave, tekmovanja, delavnice, razstave ... Skupaj so zabeležili 8184 obiskovalk in obiskovalcev. Lastno produkcijo prireditev dopolnjujejo s programi partnerskih organizacij in posameznikov. Tako se program deli na dogodke, ki jih načrtujejo sami, in na dogodke, ki jih načrtujejo drugi.

Stalno ekipo sestavljata ena redno zaposlena oseba – vodja kulturnega programa – ter redna pomoč v obliki študentskega dela (do 70 ur mesečno). Občasno je potrebna tudi dodatna pomoč v obliki študentskega dela – pisanje prispevkov, poročil, kritik in komentarjev za spletno stran THL. To je poleg soustvarjanja vsebinskega programa (organizacija in izvedba dogodka sta honorirana) tudi možnost sodelovanja z zavodom.

